

Додаток
до наказу Міністерства розвитку
економіки, торгівлі та сільського
господарства України
06.04.2020 № 620

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

Р І Ш Е Н Н Я

28 лютого 2020 року

Колегія Апеляційної палати Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, затверджена розпорядженням голови Апеляційної палати Перевезенцева О.Ю. від 08.01.2020 № Р/2-20 у складі головуючого Горбик Ю.А. та членів колегії Василенко М.О., Козелецька Н.О. розглянула заперечення Дузяна Олега Івановича проти рішення Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (далі – Мінекономіки) від 06.11.2019 про відмову в реєстрації знака для товарів і послуг «Бродский» за заявкою № т 2019 01893.

Апелянт – Дузян Олег Іванович.

Представник Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент) – відсутній, надані письмові пояснення.

При розгляді заперечення до уваги були взяті такі документи:

- заперечення вх. № ВКО/691-19 від 28.12.2020;
- копії матеріалів заявки № т 2019 01893;
- письмові пояснення представника закладу експертизи вх. № ВКО/36-20 від 23.01.2020.

Аргументація сторін

На підставі висновку закладу експертизи 06.11.2019 Мінекономіки прийнято рішення про відмову в реєстрації знака «Бродский» за заявкою № т 2019 01893, оскільки заявлене словесне позначення є таким, що суперечить публічному порядку, оскільки відтворює прізвище відомої особи, що внесла значний вклад в світову культуру та інші сфери суспільного життя:

«Йосип Олександрович Бродський — російський та американський поет єврейського походження, перекладач, есеїст ХХ століття, лауреат Нобелівської премії (1987), поет-лауреат США у 1991–1992 роках. Свої вірші писав переважно російською мовою, есеїстику – англійською».

Використання позначення як знака для товарів і послуг може негативно сприйматися в суспільстві.

Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (розд. II, п. 4, ст. 6)

https://uk.wikipedia.org/wiki/Бродський_Йосип_Олександрович

https://www.yakaboo.ua/author/view/Iosif_Brodskij/

<http://odessa-memory.info/index.php?id=270>

Апелянт – Дузян Олег Іванович заперечує проти рішення про відмову в реєстрації заявленого позначення і просить розглянути наступні доводи та додаткові відомості, що, на його думку, свідчать на користь надання правової охорони в Україні знаку за заявкою № т 2019 01893 відносно усіх товарів 03, 05, 10, 16, 29, 31 та послуг 35, 38, 41, 44 класів Міжнародної класифікації товарів і послуг для реєстрації знаків (далі – МКТП), наведених у матеріалах заявки.

Апелянт вважає, що заявлене позначення «Бродський» не суперечить публічному порядку, оскільки на підставі аналізу відомостей, що містяться у наведених закладом експертизи джерелах, неможливо зробити висновок про те, що станом на дату подання заявки Йосип Олександрович Бродський є відомим пересічному українському громадянину діячем.

Згідно з матеріалами Вікіпедії «Бродський» – прізвище українських євреїв, рід яких походить із міста Броди (Львівська область). Певною мірою відомих осіб (відомості про яких є у Вікіпедії), десятки, серед яких поет Бродський Йосип Олександрович – лише одне з імен. При згадуванні прізвища «Бродський», для того, щоби однозначно ідентифікувати особу, про яку йде мова, необхідно уточнити ім'я та по-батькові такої особи.

Отже, на думку заявника, ступінь відомості російського поета Йосипа Олександровича Бродського в Україні та однозначна асоціація прізвища «Бродський» із особою цього поета необґрунтовано переоцінені закладом експертизи та не знаходять підтвердження у наведених закладом експертизи джерелах інформації.

Крім того, жодне наведене закладом експертизи джерело не наводить фактів та не розкриває обставин, які давали б підстави для обґрунтованого висновку про те, що використання заявленого позначення відносно заявлених товарів і послуг може негативно сприйматися в суспільстві.

Поверхневий пошук по базі даних зареєстрованих знаків за ключовими словами, що відтворюють прізвища відомих в Україні осіб (діячів культури) виявив 35 зареєстрованих в Україні знаків, що представляють собою прізвища відомих осіб.

З огляду на викладене апелянт просить прийняти до уваги наведену інформацію та скасувати рішення Мінекономіки від 06.11.2019 про

невідповідність позначення за заявкою № m 2019 01893 умовам надання правової охорони та зареєструвати заявлене позначення «Бродский» відносно всіх заявлених товарів 03, 05, 10, 16, 29, 31 та послуг 35, 38, 41 та 44 класів МКТП.

Колегія Апеляційної палати вивчила і проаналізувала аргументацію сторін, що міститься в матеріалах справи, і яку наведено під час розгляду заперечення в апеляційному засіданні.

Заявлене позначення **Бродский** є словесним та виконано потовщеними літерами кирилиці. Перша літера велика, інші літери рядкові.

Позначення подано на реєстрацію відносно товарів 03, 05, 10, 16, 29, 31 та послуг 35, 38, 41, 44 класів МКТП.

Колегія Апеляційної палати вивчила і проаналізувала аргументацію сторін, що міститься в матеріалах справи та зазначає.

Відповідно до пункту 1 статті 5 Закону правова охорона надається знаку, який не суперечить публічному порядку, принципам гуманності і моралі, вимогам Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» та на який не поширюються підстави для відмови в наданні правової охорони, встановлені цим Законом.

Пунктом 4.3.1.1 Правил складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг, затверджених наказом Державного патентного відомства України від 28.07.1995 № 116 (в редакції наказу Державного патентного відомства України від 20.09.1997 № 74 із змінами, далі – Правила) встановлено, що під час перевірки позначення, заявленого на реєстрацію як знак, щодо наявності підстав для відмови у наданні правової охорони, відповідно до пункту 1 статті 5 Закону, встановлюється: чи не належить заявлений знак до позначень порнографічного характеру, чи не містить антидержавних расистських лозунгів, емблем та найменувань екстремістських організацій, нецензурних слів та виразів тощо.

Колегія Апеляційної палати дослідила заявлене позначення згідно з пунктом 4.3.1.1 Правил з метою з'ясування того, чи може воно порушувати публічний порядок, оскільки відтворює прізвище відомої особи, що внесла значний вклад в світову культуру та інші сфери суспільного життя. Насамперед, колегія Апеляційної палати звернулася до тлумачення поняття «публічний порядок».

Правові засади дотримання публічного порядку та захисту суспільної моралі в Україні визначені Конституцією України, іншими законодавчими актами України, а також загальновизнаними нормами і принципами міжнародного права.

Сутність понять «публічний порядок», «гуманність» і «мораль», що включені до пункту 1 статті 5 Закону, визначаються через основні права і свободи людини та суспільства в цілому, які базуються на положеннях

загального законодавства України та спеціального законодавства щодо правової охорони знаків.

Законодавством України термін «публічний порядок» не визначений. Зміст терміну «публічний порядок» розкрито у пункті 12 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України» від 24.12.1999 № 12: «Під публічним порядком належить розуміти правопорядок держави, визначальні принципи і засади, які становлять основу існуючого в ній ладу (стосуються її незалежності, цілісності, самостійності й недоторканності, основних конституційних прав, свобод, гарантій тощо)»¹.

У постанові Пленуму від 06.11.2009 № 9 «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними» Верховний Суд України вказує на те, що перелік правочинів, які є нікчемними як такі, що порушують публічний порядок, визначений статтею 228 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України): 1) правочини, спрямовані на порушення конституційних прав і свобод людини і громадянина; 2) правочини, спрямовані на знищення, пошкодження майна фізичної або юридичної особи, держави, Автономної Республіки Крим, територіальної громади, незаконне заволодіння ним.

Такими є правочини, що посягають на суспільні, економічні та соціальні основи держави, зокрема: правочини, спрямовані на використання всупереч закону комунальної, державної або приватної власності; правочини, спрямовані на незаконне відчуження або незаконне володіння, користування, розпорядження об'єктами права власності українського народу – землею як основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави, її надрами, іншими природними ресурсами (стаття 14 Конституції України); правочини щодо відчуження викраденого майна; правочини, що порушують правовий режим вилучених з обігу або обмежених в обігу об'єктів цивільного права тощо. Усі інші правочини, спрямовані на порушення інших об'єктів права, передбачені іншими нормами публічного права, не є такими, що порушують публічний порядок (пункт 18 Постанови)².

Оскільки відповідно до частини першої статті 202 ЦК України дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, є правочином, то подання заявки на знак для товарів і послуг можна вважати правочином, спрямованим на набуття права інтелектуальної власності на знак.

Згідно з частиною другою статті 228 ЦК України правочин вважається таким, що порушує публічний порядок, якщо він був спрямований, зокрема, на порушення конституційних прав і свобод людини та громадянина.

Знаком, що суперечить публічному порядку, може бути знак, який не відповідає фундаментальним правовим і соціальним концепціям даної країни³.

¹ <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-99>

² <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-09>

³ Коментар Г. Боденхаузена до пункту 3 статті 6 *quinquies* (В) Паризької конвенції про охорону промислової власності.

З огляду на зазначене, оцінка сприйняття знака повинна проводитись з урахуванням норм, прийнятих у суспільстві тієї країни, де набувається правова охорона.

Під час установлення того, чи суперечить заявлене позначення публічному порядку, мають враховуватися всі особливості, що можуть бути йому притаманні, в тому числі сучасне розуміння сутності слів або зображень, що є його елементами, та їх сприйняття в суспільстві.

При цьому, суперечність публічному порядку заявленого позначення або його елемента має бути очевидною. Лише натяк або невизначена можливість того, що хто-небудь може вирішити, що це позначення чи його елемент суперечитиме публічному порядку в певних обставинах, не може бути достатнім для відмови в реєстрації такого знака в цілому.

Крім того, суперечність заявленого позначення публічному порядку має установлюватися в тому числі з урахуванням: переліку товарів і послуг для яких позначення заявляється на реєстрацію; передбачуваного кола споживачів цих товарів (послуг); фактів, обставин та відомостей, які можуть свідчити на користь реєстрації знака.

Колегія Апеляційної палати звернулася до інформаційно-довідкових джерел та відомостей, наявних у мережі Інтернет, а також проаналізувала доводи апелянта та встановила наступне.

При пошуку в мережі Інтернет пошуковий ресурс Google вимагає деталізацію запиту, а саме: «бродский стихи», «бродский Україна», «бродский Україна політика» та інші.

При контекстному пошуку за ключовим словом «Бродский» в більшості випадків результатом є посилання на пошук у онлайн-енциклопедії Wikipedia:

Йосип Олександрович Бродський (рос. *Ио́сиф Алекса́ндрович Бро́дский*; 24 травня 1940, Ленінград, Російська РФСР — 28 січня 1996, Нью-Йорк, США) — російський та американський поет єврейського походження, перекладач, есеїст ХХ століття, лауреат Нобелівської премії (1987), поет-лауреат США у 1991—1992 роках. Свої вірші писав переважно російською мовою, есеїстику — англійською.⁴

Михайло Юрійович Бродський (5 квітня 1959 року, м. Київ) — український політик, президент Української баскетбольної Ліги^[2], лідер партії «Яблуко», яка певний час входила до складу Блоку Юлії Тимошенко, депутат ВР третього скликання. Кандидат (самовисуванець) у Президенти України на виборах 2004 та 2010 років. Академік Української академії оригінальних ідей. Лауреат української загальнонаціональної премії «Людина Року» в номінації «Бізнесмен року» (1996, 1997). З 24 березня 2010 року по 13 лютого 2011

---

⁴https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%99%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BF_%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87

голова Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва. Голова редакційної ради «Обозреватель».⁵

Згідно з пошуком у онлайн-енциклопедії Wikipedia за ключовим словом «Бродський», міститься наступна інформація:

1. «Брѳдский — еврейская топонимическая фамилия (от исторически галицийского города Броды)» з переліком відомих носіїв, серед яких зокрема, «Бродский Абрам Львович (российский биолог, протозоолог), Бродский Адольф Давидович (русско-британский скрипач и музыкальный педагог), Бродский Александр Иванович (советский фотохудожник и журналист), Бродский Александр Ильич (советский физико-химик, академик АН УССР, лауреат Сталинской премии), Бродский Вадим Адольфович (украинский советский, позже итальянский скрипач), Бродский Владимир Аркадьевич (украинский актер театра и кино), Бродский Давид Шикович (советский и украинский художник), Бродский Йосиф Александрович (русский и американский поэт, эссеист, драматург, переводчик), Бродский Михаил Леонидович (украинский шахматист, гроссмейстер), Бродский Михайло Юрійович (украинский предприниматель и политический деятель)» та інш.⁶

2. «Брѳдський — прізвище українських євреїв, рід яких походить з міста Броди. Жіноча форма — Бродська. В Одесі у ХІХ ст. «бродські євреї» були своєрідною вищою кастою, що виділялася серед «звичайних євреїв» міста високим матеріальним та культурним рівнем, відігравали важливу роль в релігійному та культурному житті одеського єврейства. Так саме вони фінансували створення найбільш престижної у місті «Бродської синагоги» з переліком відомих носіїв серед яких, зокрема: Бродський Вадим Адольфович скрипаль, уродженець Києва, соліст київської філармонії (нині громадянин Польщі, мешкає в Італії), Бродський Ераст Костянтинович (1851—невідомо) — український діяч, засновник Ерастівського аграрного технікуму, Бродський Йосип Олександрович (1940–1996) — російський поет, есеїст, драматург, перекладач, лауреат Нобелівської премії з літератури 1987 року, Бродський Ізраїль Маркович (1823–1888) — український підприємець, засновник цукрової імперії, Бродський Ісак Ізраїльович (1884–1939) — російський живописець, Бродський Лазар Ізраїльович (1848—1904) — український цукорний магнат, меценат і філантроп, Бродський Лев Ізраїльович (1852–1923) — український цукровий магнат, меценат і філантроп, Бродський Микола Леонтійович (1881 — 1951) — російський вчений-літературознавець. Дійсний член АПН РРФСР з 1943, Бродський Михайло Леонідович (1969) — український шахіст, гросмейстер, Бродський Михайло Юрійович (1959) — український підприємець, політик, Ніколас Бродський (1905–1968) — американський композитор, Бродський Олександр Ілліч (1895–1969) — український хімік, академік АН УРСР, Бродський Савва

⁵ https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE_%D0%AE%D1%80%D1%96%D0%B9%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87

⁶ <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9>

Григорович (1923–1982) радянський графік, архітектор, скульптор, сценограф в театрі.⁷

Зважаючи на зазначене, сприйняття прізвища «Бродський» в українському суспільстві не може пов'язуватися з будь-яким посяганням на основі суспільного ладу держави, основні права і свободи людини та суспільства в цілому, є досить поширеним на території України прізвищем, не викликає однозначної і беззаперечної асоціації у свідомості про його належність відомій особі – поету Йосипу Олександровичу Бродському, а відтак не може негативно сприйматися у суспільстві у зв'язку з використанням заявленого на реєстрацію позначення відносно товарів 03, 05, 10, 16, 29, 31 та послуг 35, 38, 41, 44 класів МКТП.

У зв'язку з цим, колегія Апеляційної палати вважає, що заявлене позначення не належить до позначень, які відповідно до пункту 4.3.1.1 Правил можна віднести до таких, що суперечать публічному порядку, а саме: не належить до позначень порнографічного характеру, не містить антидержавних, расистських лозунгів, емблем та найменувань екстремістських організацій, нецензурних слів та виразів, тому не може суперечити публічному порядку, а негативне сприйняття в суспільстві використання позначення як знака для товарів і послуг не є очевидним.

За результатами розгляду заперечення у межах мотивів, викладених заявником у запереченні, а також дослідивши матеріали апеляційної справи, колегія Апеляційної палати дійшла висновку про можливість задоволення заперечення апелянта.

Керуючись Законом України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», Регламентом Апеляційної палати Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, затвердженим наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.02.2019 № 263 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.03.2019 за № 284/33255, колегія Апеляційної палати

в и р і ш и л а:

1. Заперечення Дузяна Олега Івановича задовольнити.

---

⁷<https://uk.wikipedia.org/w/index.php?sort=relevance&search=%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9&title=%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0:%D0%9F%D0%BE%D1%88%D1%83%D0%BA&profile=advanced&fulltext=1&advancedSearch-current=%7B%7D&ns0=1>

2. Рішення Мінекономіки від 06.11.2019 про відмову в реєстрації знака для товарів і послуг «Бродский» за заявкою № т 2019 01893 скасувати.

3. Зареєструвати, за умови сплати збору за публікацію відомостей про видачу свідоцтва та державного мита (адміністративного збору) за видачу свідоцтва України, знак для товарів і послуг «Бродский» за заявкою № т 2019 01893 відносно заявлених товарів 03, 05, 10, 16, 29, 31 та послуг 35, 38, 41, 44 класів МКТП.

Рішення набирає чинності з дати його затвердження наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. Збір сплачений за подання заперечення, підлягає поверненню в порядку, встановленому законодавством.

Головуючий

Ю.А. Горбик

Члени колегії

М.О. Василенко

Н.О. Козелецька